واقعه

هنرمند مملکت را نزنید

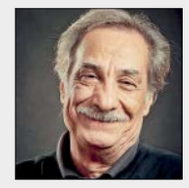

۳ اسفند زادروز سیاوش طهمورث است

سیاوش طهمورث که امروز ۷۶ساله می‌شود،باوجود بازی در نقش‌های مختلف، بیشتر با ایفای نقش‌های منفی و شخصیت‌های پرشروشور قدرتمند شناخته می‌شود. آن حالت صورت و فرم بینی و سبیل همیشگی و صدای پرطنین خش‌دار، پرسونای شخصیت نمایشی او را شکل می‌دهد و طهمورث هم با استعداد ذاتی و تجربه‌های فراوان کار صحنه، به‌خوبی آن را در ارائه نقش‌ها با بهترین و تأثیرگذارترین شکل ممکن به کار می‌گیرد.

ویژگی متفاوت طهمورث نسبت به بسیاری از بازیگران نقش‌های منفی این‌است‌که‌بدذات‌ترین‌شخصیت‌ها را هم به شیرین‌ترین شکل بازی می‌کند. این حتما از وجود باصفای خود این هنرمند سرچشمه می‌گیرد. برای شناخت بیشتر طهمورث و فارغ از دنیای بازیگری و نقش‌های منفی و خاکستری و مثبت، باید پای صحبت‌ها و خاطراتش نشست. او در مستند «رخ» خاطره جالبی از دوران مدرسه‌اش تعریف می‌کند: «یادم هست به ما گفتند یک انشا بنویسید. من هرچه فکر می‌کردم چه بنویسم، اصلا چیزی به نظرم نمی‌رسید. گفتم خدایا چه‌کار کنم، چه‌کار نکنم و همین‌طور که داشتم خودکارم را روی کاغذ حرکت می‌دادم، ناگهان معلمم گفت طهمورث بیا انشایت را بخوان! من هم رفتم و جلوی معلم ایستادم. کاغذ سفید را جلوی صورتم گرفتم و انشا را خواندم. به من نمره۲۰ داد. برگشتم که سرجایم بنشینم، شاگرد بغل‌دستی‌ام گفت آقا اجازه! طهمورث چیزی ننوشته و از روی کاغذ سفید خواند. معلم هم گفت بیا ببینم. دفترم را دید و گفت راست می‌گویی، از روی کاغذ سفید خواند. من به معلم گفتم به نظرم این تشویق دارد. من طوری توانستم از روی کاغذ سفید انشا بخوانم که شما به من نمره۲۰ دادید اما معلم من را تشویق که نکرد هیچ بلکه مداد را لای انگشتم گذاشت و این‌قدر فشار داد که احساس کردم جانم در می‌رود.»

یکی دیگر از خاطرات این بازیگر در برنامه خندوانه مطرح شد و وقتی رامبد جوان از او پرسید اهل دعوا هستید،گفت:«یک‌دفعه در خیابان کتکم زدند. قضیه مربوط به سال‌ها قبل است. همسرم در حال رانندگی بود و من هم‌روی صندلی کناری نشسته بودم.یک ماشینی خیلی به ماشین ما نزدیک شد و بعد هم چیزهایی گفت.من گفتم آقا برو عقب‌تر. می‌دانم خیلی اشتباه کردم اما از ماشین پیاده شدم و با مشت توی فک آقا کوبیدم، ولی چشمتان روز بد نبیند،چهار آقای دیگر از همان ماشین پیاده شدند و مرا زدند. جالب است یک عده از مردم هم از میان جمعیت داد می‌زدند بابا هنرمند مملکت را نزنید.»

رئیس جمهور سخنران اصلی مراسم اختتامیه جایزه کتاب سال بود/ عکس: سایت خانه کتاب

دیروز و طی مراسمی آثار برگزیده و شایسته تقدیر سی‌وهشتمین دوره جایزه «کتاب سال» جمهوری اسلامی ایران معرفی شدند

کتاب‌های سال کرونا

پیمان طالبی

ادبیات و هنر

امسال سال متفاوتی برای اهالی کتاب بود؛ به‌خصوص کسانی که خود مولد و تولیدکننده کتاب بودند با مشکلات و رویدادهای مختلفی دست و پنجه نرم کردند. از طرفی نویسندگان و پژوهشگرانی که آثارشان در بازار نشر عرضه می‌شود، فرصتی یافتند تا بتوانند در خلوت خود به تحقیق و تکمیل پروژه‌های خود بپردازند و از سوی دیگر مشکلاتی که دامنگیر حوزه نشر شد، سبب شد تا مولفان نتوانند به‌سادگی کتاب‌های تازه خود را چاپ یا تجدیدچاپ کنند. مشکلاتی که دامن ناشران را بیش از همه اقشار جامعه گرفت و آنها با تعطیلی نمایشگاه کتاب در اوایل سال، ضررهای گاه جبران‌ناپذیری را متحمل شدند. در چنین سال عجیب و غریبی، انتظار می‌رفت جایزه‌ای که در حیطه کتاب برگزار می‌شود، کم‌فروغ‌تر از قبل برگزار شود و بسیاری از آنها هم تعطیل باشد. همین‌طور هم شد و اختتامیه‌های مجازی و مسائل دیگر سبب شد رقابت در کنگره‌های مختلف آن‌گونه که باید شکل نگیرد و بسیاری از جشنواره‌ها و رویدادهای فرهنگی نیز در سالی که گذشت، دستخوش تعطیلی شد. در این شرایط دیروز اختتامیه جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران برگزار شد. جایزه کتاب سال را می‌توان مهم‌ترین رویداد کتاب‌محور در کشور دانست؛ رویدادی که هرکسی در آن با هر گرایشی می‌تواند شرکت داشته باشد و آثارش را عرضه کند. این جایزه با هدف شناسایی و معرفی کتاب‌های برتر، کمک به اعتلای سطح دانش و فرهنگ مکتوب جامعه اسلامی، حفظ استقلال و هویت فرهنگی و حمایت و تشویق پدیدآورندگان متعهد و متخصص کتاب کشور شکل گرفته است و آیندگان قضاوت خواهند کرد که تا چه میزان در این راه موفق بوده است. در گزارش این جایزه، مراسم اختتامیه و نتایج سی‌وهشتمین دوره آن را بررسی خواهیم کرد.

تاریخچه جایزه

جایزه کتاب سال در ایران برای اولین بار با هدف تشویق خادمان دانش و فرهنگ ایران در سال ۱۳۳۴ هجری شمسی اهدا شد. این جایزه به پدیدآورندگان ۱۱ کتاب برگزیده که سال ۱۳۳۲ منتشر شده بودند، تعلق گرفت. از آن سال به بعد، هرساله طی فراخوانی از تمام نویسندگان، مترجمان و مؤلفان دعوت می‌شود تا پنج نسخه از کتاب خود را که در سال گذشته برای اولین‌بار و به زبان فارسی منتشر شده است، به نشانی دبیرخانه این جایزه ارسال کنند تا توسط هیأت داوران ارزیابی شود. این جایزه تا سال ۱۳۵۶ در رشته‌های علوم و فنون، ادبی، علوم انسانی و علوم اجتماعی . تربیتی کودکان و نوجوانان به برندگان اهدا می‌شد. از سال ۱۳۵۶ با افزایش و قوت گرفتن وقایع انقلاب و حرکت‌های مردمی، اهدای این جایزه به تعویق افتاد و چهار سال بعد در سال ۱۳۶۱ دوباره این موضوع در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح شد و در سال ۱۳۶۲ آیین‌نامه نحوه انتخاب کتاب سال توسط سیدمحمد خاتمی، وزیر وقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تصویب شد. از آن به بعد هر سال در دهه فجر مراسم اهدای جایزه کتاب سال برگزار می‌شود.

در مراسم اختتامیه چه گذشت؟

آیین اختتامیه سی‌وهشتمین دوره جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران و بیست‌وهشتمین دوره جایزه جهانی کتاب سال با حضور حجت‌الاسلام‌والمسلمین حسن روحانی ریاست جمهوری، سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمود واعظی رئیس دفتر رئیس‌جمهور، محسن جوادی معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ایوب دهقانکار مدیرعامل خانه کتاب و ادبیات ایران، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدعلی مهدوی‌راد دبیر علمی سی‌وهشتمین دوره جایزه کتاب سال، احمدعلی حیدری دبیر علمی بیست‌وهشتمین دوره جایزه جهانی کتاب سال و جمعی از برگزیدگان در مجموعه سعدآباد برگزار شد.

حجت‌الاسلام‌والمسلمین حسن روحانی در این مراسم با بیان این‌که اگر کتاب نبود ارتباط ما با دنیای گذشته تقریبا مقطوع بود، گفت: آثاری از گذشتگان باقی مانده است و در میراث فرهنگی است اما چیزی که مانند کتاب نظریات علمی را تشریح کند، جای آن را نمی‌گیرد و گنجینه‌های معنوی هم در سایه کتابت باقی مانده است.

روحانی در بخشی از صحبت‌های خود چنین گفت: کتاب برای راهنمایی امروز است، کتاب مبین حرکت‌های دیروز بشر است، کتاب راهنمای فردای ماست. خود قرآن برای همیشه، برای فردا و فرداها و تا قیامت راهنمای ماست. بسیاری از کتاب‌ها در مقاطع مختلف راهنمای ما هستند. برخی از کتاب‌ها کهنه نمی‌شوند، کتاب آسمانی که جای خود دارد.

روحانی ادامه داد: مگر کتاب حافظ و سعدی کهنه می‌شود، مگر شعرهای مولانا کهنه می‌شود؛ اینها هیچ‌گاه کهنه نمی‌شود و هر چقدر می‌گذرد زنده‌تر و آشکارتر می‌شود. یک اثر نفیس که از تراوش مغز و اندیشه یک عالم بزرگ و یک آگاه بزرگ تبدیل به یک نوشته و یک کتاب شود، عمر جاودانه پیدا می‌کند و به این زودی‌ها از بین نمی‌رود. مگر شاهنامه فردوسی از بین رفته است یا از بین می‌رود. شاهنامه فردوسی برای همیشه خواهد بود.

وی گفت: همه اینها کتاب‌هایی ماندگارند. کتابی که با فطرت، هدایت انسان و با امروز و فردای انسان سر و کار دارد هیچ‌گاه از بین نمی‌رود. اگر کتابی است که شما آن را برای امروز نوشتید که به درد فردا نخورد، فردا کسی آن کتاب را نمی‌خواند اما اگر یک کتاب، کتاب هدایت انسان است، این کتاب در هر مقطعی می‌تواند به صحنه بیاید.

رئیس جمهوری افزود: البته اکنون بیشتر فضای مجازی غالب شده است ولی قبل از فضای مجازی در خانه‌های مردم، یک قرآن مجید و در کنار آن مفاتیح حاج عباس قمی قرار داشت و اگر هم کسی ذوق بیشتری داشت یک کتاب حافظ و سعدی یا شاهنامه یا چند کتاب تاریخی و تفسیری در قفسه خانه خود داشت.

آثار برگزیده دوره بیست‌وهشتم

از آنجایی تعداد برگزیدگان و تقدیرشده‌های جایزه کتاب سال معمولا زیاد است، از نقل نام تمام کتاب‌ها و مولفان‌شان صرف‌نظر می‌کنیم و صرفا نام چند کتابی که برگزیده شدن‌شان در این جایزه، اتفاق بزرگ و مهمی بوده است را به اختصار بیان خواهیم کرد.

انتشارات بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار از ناشرانی بود که امسال در جایزه کتاب سال به توفیقات بسیاری دست یافت. کتاب «ریاض الملوک فی ریاضات السلوک» از این انتشارات، با ترجمه و انشای نظام‌الدین شامی و تصحیح بهروز ایمانی در بخش متون قدیم توانست رتبه برگزیده بخش ادبیات را به خود اختصاص دهد.

همچنین دو کتاب دیگر از این انتشارات در این دوره تقدیر شدند: «حماسه مسیب‌نامه» به تصحیح میلاد جعفرپور در بخش متون قدیم و «دفتری برای ایران: نامه‌های فارسی به ولادیمیر مینورسکی» به‌کوشش گودرز رشتیانی در بخش تصحیح.

در بخش دایره‌المعارف‌ها و فرهنگنامه‌ها، کتاب مهم و ارزشمند شش جلدی «دانشنامه فرهنگ مردم ایران» تألیف گروهی از نویسندگان زیر نظر سیدمحمدکاظم موسوی بجنوردی از انتشارات مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی توانست رتبه برگزیده جایزه را به خود اختصاص دهد. البته از زمان اعلام نامزدها، انتظار می‌رفت که این کتاب مهم جایزه این بخش را از آن خود کند.

در بخش زبان فارسی، کتاب «فرهنگ زبان‌آموز پیشرفته فارسی» تألیف سیدمصطفی عاصی از انتشارات سمت حائز رتبه برگزیده شد. این انتشارات به‌تازگی در بخش «درباره شعر» جشنواره بین‌المللی شعر فجر نیز با کتاب «سر سخنان نغز خاقانی» به قلم دکتر محمدرضا ترکی نیز حائز رتبه شده بود.

همچنین هیأت علمی جایزه کتاب سال اعلام کرد جایزه ویژه خویش را در بخش منتخب بخش سپاس، به‌پاس تلاش خستگی‌ناپذیر بیش از یک دهه در شناسایی، تحقیق، تصحیح و استوارسازی میراث گرانقدر سیدمرتضی علم‌الهدی و نیز شناخت و شناساندن ابعاد فکری و اندیشگی آن بزرگوار در گستره تمدن اسلامی، حدیث، کلام، فقه و ادبیات به مؤسسه علمی و فرهنگی دارالحدیث اهدا می‌کند. علاوه بر این، این هیأت علمی جایزه ویژه خویش را در بخش منتخب شخصیت علمی به پاس شناسایی و شناساندن ابعاد تمدن اسلامی و ایرانی، تسهیل دسترسی محققان و پژوهشگران به میراث اسلامی و ایرانی، معرفی و بازشناسی ابعاد تاریخی و تمدنی و فرهنگی تشیع و پیشوایان (ع)، نگارش و تدوین مقاله‌ها و آثار بسیاری در چهره‌نمایی از جریان علم و علم‌اندیشی در تمدن اسلامی و ایرانی به «حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر رسول جعفریان» اهدا می‌کند.

انتشارات بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار از ناشرانی بود که امسال در جایزه کتاب سال به توفیقات بسیاری دست یافت. کتاب «ریاض الملوک فی ریاضات السلوک» از این انتشارات، با ترجمه و انشای نظام‌الدین شامی و تصحیح بهروز ایمانی در بخش متون قدیم توانست رتبه برگزیده بخش ادبیات را به خود اختصاص دهد

کاغذ اخبار

رونمایی از ۲ نمایشنامه

نمایشنامه «قند خون» و «کمیته نان» آثاری اجتماعی از لیلی عاج که به زندگی طبقه کارگر و فقیر جامعه پرداخته با حضور هنرمندان و علاقه‌مندان، امروز در سالن مشاهیر مجموعه تئاتر شهر رونمایی می‌شود.

به گزارش جام‌جم، در این مراسم شهرام زرگر، احسان زیورعالم، الهام شعبانی، سینا ییلاق‌بیگی و هومن بنائی به معرفی کتاب‌های قند خون و کمیته نان خواهند پرداخت. نمایشنامه‌های قند خون و کمیته نان با نگاهی به سبك زندگی طبقه کارگر، نمایش درد و رنج زندگی کارگری، فقر مالی و همچنین با تمرکز بر مسائل اقتصادی زندگی کارگران، تلنگری برای مدیریت و زندگی سرمایه‌داری است. در این آثار که دارای تز اجتماعی است، از ژست‌های روشنفکرمآبانه خبری نیست. نمایشنامه‌هایی با دغدغه‌های واقعی طبقه‌ای از جامعه که حرف‌های زیادی برای گفتن دارد. گویی مؤلف خودش با درد مردمان این طبقه از اجتماع آشناست. مراسم رونمایی و جشن امضای این کتاب از ساعت ۱۶ و ۳۰ دقیقه تا ۱۸ امروز در مجموعه تئاتر شهر واقع در چهارراه ولی‌عصر، پارك دانشجو، تئاتر شهر، سالن مشاهیر با رعایت پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی برگزار می‌شود و شرکت برای عموم آزاد است.

۱۵ کمپانی ایرانی در بازار فیلم اروپا

۱۵ نهاد و کمپانی سینمایی ایران در دوره جدید بازار فیلم اروپا حضور خواهند داشت که در جریان برگزاری هفتاد و یکمین جشنواره فیلم برلین برپا می‌شود.

به گزارش ایسنا، مرکز سینمای مستند و تجربی، اِلی ایمج، جشنواره بین‌المللی فیلم فجر، بنیاد سینمایی فارابی، هنر اول، سینمای ایران، توزیع فیلم مستقل هنر هفتم، آی فیلم پرو، سینمای هنر و تجربه ایران، موسسه هنر و تجربه سینمای ایران، تجارت رسانه صدا و سینمای جمهوری اسلامی ایران، ایرایمج، خانه فیلم و توزیع فیلم پرشیا، کمپانی و نهادهای سینمایی هستند که در این دوره از بازار فیلم اروپا (EFM) شرکت خواهند داشت. فیلم «قصیده گاو سفید» ساخته بهتاش صناعی‌ها نماینده سینمای ایران در بخش مسابقه اصلی امسال برلین است و فیلم «منطقه پایانی» به کارگردانی مشترك بردیا یادگاری و احسان میرحسینی، به‌عنوان محصول مشترك ایران و آلمان هم اولین نمایش جهانی خود را در بخش رقابتی «Encounnters» برلیناله تجربه خواهند کرد. «اولین برف» ساخته حامی رمضان فیلمساز ایرانی-فنلاندی با بازی شهاب حسینی و شبنم قربانی نیز در بخش «نسل» جشنواره برلین نمایش خواهد داشت.